

Bij het Standbeeld van Admiraal de Coligny.

Het was op Zondag 2 Juni j.l., dat onze geëerbiedigde Koningin in het van God vervreemde Parijs, bij het standbeeld van haar voorvader, den held en martelaar De Coligny, in het openbaar een treffend bewijs aflegde van haar geloof in Christus, en met deze woorden eindigde: „Gaspard de Coligny, admiraal van Frankrijk, machtig strijder voor de heilige zaak van God, voorvader van het Huis van Oranje-Nassau! Ik leg mijn nederige hulde aan de voeten van Uw standbeeld neder!”

Men kan aan Coligny niet denken, of men ziet Calvijn achter hem staan. Tijdens zijn krijgsgevangenschap in de Nederlanden bereikte hem de eerste brief van Calvijn. Het was een hartelijke vermaning, om de eenzaamheid te zegenen, waarin de hand des Heeren hem had geleid, en met een opmerkzaam oor te luisteren naar Zijn stem.

En in de stille eenzaamheid luisterde Coligny naar die stem. Gelouterd werd hij in de verdrukking, zooals het goud in den smeltkroes wordt gelouterd; en uit de gevangenschap verlost, mocht hij met dankbaarheid terugdenken aan den somberen kerker, die door het liefelijk licht des Evangelies was verlicht. Als een nieuw mensch keerde hij terug naar Frankrijk, om zich in de stille teruggetrokkenheid van zijn landgoed voor te bereiden voor de grootsche taak, de leidsman te worden van het Protestantsche Frankrijk.

Daar kwam een burgeroorlog in zicht, en de Gereformeerden zonden hun gezanten naar Genève, om raad te halen. Calvijn vermaande en waarschuwde; hij wilde slechts weten van een geestelijken strijd, en verzekerde, dat de ondergang van het lichaam luttele beteekenis heeft, als de ziel maar gered wordt.

Doch de Hugenooten slepen het zwaard. Met vleekelooze lijdzaamheid hadden zij de wreedste vervolgingen moedig doorstaan; met blijde doodsverachting, een psalmlied op de lippen, waren zij den dood tegemoet gegaan, maar moesten zij hun gezinnen weerloos laten slachten? Zij hadden der Overheid gehoorzaam te zijn, maar wie was hun Overheid? Werd het niet hoog tijd, de macht der Guisen, die den jeugdigen Koning en diens moeder als gevangenen bewaakten, te breken?

Condé, de prins van den bloede, was de aangewezen aanvoerder der Hugenooten, maar Condé, wiens lichtzinnigheid even groot was als zijn toewijding, wachtte op Coligny. Want deze groote vaderlander bezat het koele overleg, het heldere hoofd, den vasten wil, dien Condé zoo droevig miste.

Coligny wist, hoe hachelijk het er bij stond. En het ergste was, dat de Gereformeerden uit twee partijen bestonden: uit de onvervalschte Calvinisten en een wispelturige schaar avonturiers, terwijl hij drie vierde van Frankrijk en een Spaanschen koning tegenover zich zou vinden.

Door sombere voorvoelens gekweld, zat Coligny op zijn kasteel, terwijl zijn oor de noodkreten opving der vervolgd geloofsgenooten. Zijn gade, Charlotte van Laval, stortte heete tranen. Zij klaagde, dat haar man, die anders de getrouwste was der getrouwen, de Kerk ontrouw was geworden, en zijn broeders in het geloof onbeschermd aan het zwaard der Guisen overgaf. Zij appelleerde van zijn verstand aan zijn hart, en opspringend zeide hij: „Welaan! ik zal den degen trekken!”

In de stem dier geliefde vrouw meende hij de stem des Heeren te hooren. Nu was het wikken en wegen gedaan; hij vroeg niet meer naar het getal zijner vrienden noch naar dat zijner vijanden, en sprong in het zadel, hij met zijn heldhaftigen broeder Dandelot, „om de heilige oorlogen des Heeren te strijden.”

Doch niet als held maar als martelaar zou hij vallen; Coligny werd het edelste slachtoffer der Parijsche Bloedbruiloft, en aan dezen nobelen getuige van Christus, voor meer dan drie eeuwen vermoord, wordt tot op heden het woord der Heilige Schrift vervuld: „De gedachtenis des rechtvaardigen zal tot zegening zijn.”

L. P.

DE JONGSTE VORSTIN.

De jongste regeerende vorstin van Europa, Marie Adelheid van Luxemburg, is tevens een van de kleinste. Ik bedoel niet van lichaamslengte, maar van grondgebied. Luxemburg is zoo groot als Noord-Brabant en heeft zooveel inwoners als Zeeland. Het draagt zijn naam Luxemburg (Lützenburg, Lutjeburg = kleine burg) dus terecht. Die naam is het eerst gegeven aan een kleine burcht, hoog op een rots gebouwd, en vandaar overgegaan op de stad en het land.

Eigenlijk had onze koningin vorstin van Luxemburg moeten wezen. Luxemburg kwam in 1444 met de Nederlanden onder één hoofd, Filips den Goeden, en bleef met België onder Spanje. Door het Congres van Weenen werd het aan koning Willem I gegeven als schadeloosstelling voor het verlies van zijn Nassausche bezittingen. Bij den strijd met België verloor de koning de helft van zijn groot-hertogdom; de andere bleef in zijn geslacht tot den dood van Willem III in 1890. Toen herinnerden de Luxemburgers zich opeens, dat in oude tijden hun land een zwaardleem was geweest en niet een spilleeën; zij lieten dus weten, dat koningin Wilhelmina aan het spinnewiel kon blijven, en kozen zich hertog Adolf van Nassau als naast recht-hebbende tot groot-hertog. Deze werd sedert door zijn zoon opgevolgd en die nu onlangs door zijn dochter. De Salische wet, die vrouwen uitsluit, werd ongeldig verklaard, en wat in 1890 niet kon, kan wel in 1912. Doch toen

was Marie Adelheid van Nassau ook nog niet geboren; ze is pas achttien jaar, en heeft nog een paar maanden onder regentschap van haar moeder gestaan. In den korten tijd, dat ze zelfstandig regeert, heeft ze al een botsing gehad; de Kamer van het Roomsche landje had een neutrale schoolwet aangenomen, en de vorstin, die het goed met haar kerk meent, weigerde haar handteekening. Toch heeft ze na rijper beraad toegegeven, en heeft dus als eerste regeeringsdaad tegen haar zin den godsdienst van de school verwijderd, uit welke geschiedenis blijkt, dat Luxemburg geen uitzondering op den regel vormt, en evenzoo doet als de groote bureu.

A. L.